

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . . 3 frt — kr.	Félévre . . 4 frt 50 kr.
egy évre . . 6 frt 50 kr.	Negyedévre 2 frt 25 kr.

Felelős szerkesztő és lapfőnöke:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint,
az udvarban hátul.

A világháboru veszedelme.

Beköszöntött a pihenésre szánt idő. A nyár tegnap hivatalosan is átvette uralmát. Mert valójában nem a naptár szerinti dátummal kezdődik. Amikor a t. Ház szétrebben nyaralni, az iskolás leánykák és kis fiuk pedig felvirágozva haza szállítják a szekundákat és jelesek, tagadhatatlanul itt a nyár.

A csönd, a nyugalom időszakára tehát itt volna. De még nyoma sincs a pihenésre alkalmas csöndnek. Sőt a láthatáron egyre sötétebben csoportosulnak a viharfelhők. Ausztriában teljes felfordulás közepett zavarták haza a patvarkodó cseheket és németeket. Ott egyhamar nem lesz béke. A nemzetiségek gyűlölködése még sok bajt fog hozni az osztrák szomszédra. Odább le délre, az olasz félszigetről is rossz hírek érkeznek.

Még több bajt és veszedelmet látunk, ha a távoli kelet felé tekintünk. Onnan egyre fenyegetőbb

ben közeledik a világháboru veszedelme. A pekingi eseményekről kezd lehullani a fátyol. Ugy látszik, mind az a rémhír, mely forgalomba került, való. Véres harcok vannak napirenden a városban. A benszülött keresztények közül néhány százat megölték és az idegenek mind a követségekre menekültek.

Azonban a követségek sem nyújtanak biztos menedéket. A nép megostromolta a követségeket, de azok katonái visszaverték a támadást; az osztrák és magyar tengerészek Maxim-ágyúval is tüzeltek az ostromlók közé. Így a londoni távirat. A csifui német konzul Berlinbe egyebet jelent. Az egy japáni torpedónaszád jelentéséből úgy tudja, hogy a követségeket elfoglalták.

A higgadtabb kínai államférfiak, a nankingi és vuhangi alkirályok, ahogy Londonban tudják, látjuk a veszedelmet, melyet a forradalom és lázadás hoz hazájukra és előterjesztést küldtek Pekingbe, melyben esdekelve ké-

rik az özvegy császárnét, hogy fojtsa el az idegenek ellen való mozgalmat, mert ettől függ Kina sorsa. Szavukat azonban elnyelte a takui erődök ágyuinak dörgése.

De úgy látszik, hogy a veszedelem egyre növekedik. A hatalmak közti egyetértésről Széll Kálmán tegnap a parlament előtt megnyugtató kijelentéseket tett. De ki tudja, hogy talán már a holnap milyen fordulatot hoz. Ugy látszik, hogy mint már évek óta volt, az idén se lesz semmi se a nyárnak már csak a közmondásban létező „csöndjéből“.

A színészet állandósítása Debreczenben.

— Krecsányi Ignác véleménye. —

Krecsányi Ignác, ez a tapasztalt és eredményesen működő színigazgató, a vidéki nagyvárosok színészetének állandósításáról a következő s nagyon megzivilendő véleményt adta ki:

1. Be fog-e ütni a nyári színház és milyen lesz a június—augusztusi szezon jövedelme?

Hallgató ajakkal...

A londoni Holborn vendéglő nagy étkezőterme annyira tul volt zsúfolva, hogy a kiterjedt helyiségben alig lehetett darabka üres helyet szorítani. A gazdagon aranyozott oszlopokra erősített villamos lámpák vakító fényét a pompás terem hosszú tükörfala ezer-szerezsen verte vissza, a gyémántok villogása, melyek annyi szép nyakat diszítették, a zenekar vidám dallamai egyaránt gyönyörködtették a szemeket és füleket. Az a bájos, gyönyörű alaku leány, ártatlanul a világba tekintő szemével, a ki ott helyet foglalt, egész átengedte magát emez előtte még új élvezetnek. Első szempillantásra fel lehetett ismerni a hasonlatosságból, hogy a leányka a mellette ülő tiszteletreméltó ezüst haju hölgy leánya. Balra a leánytól egy fiatal, beszédes szemű barna ifju ült, ki szeméit időközönként bájos szomszédnője virágzó alakján pihentette. Vielkedéséből könnyen el lehetett találni, hogy a lány vőlegénye volt. Westall Franknak ölébe hullott a szerencse és abban a pillanatban, a mikor legkevésbé számított rá és oly helyen, a hol nem sejtette; egy félreeső vidéki városkában. Maud az ottani iskola tanítójának leánya volt. Körülbelül

egy hónappal ezelőtt Frank jegyet váltott vele és Londonba kísérte, hogy neki a nagyvárosi életet bemutassa. Frank azt indítványozta, hogy színház előtt a Holborn vendéglőben étkezzenek.

Forsyth asszony figyelmeztette őket az indulásra, mert elérkezett a színházba menés ideje. Kifizették számlájukat, miközben Frank egy nagyobb papírpénzt váltott fel.

— Kérem, Frank, — szölt a leány hirtelen, a midőn Frank a pénzt elakarta tenni, — mutassa csak azt az ezüstpénzt. Nézze anyám, mily értékes. Ez a pénz egykor bizonyára mellébe volt foglalva, még most is láthatók a tük nyomai rajta, itt meg három bevéselt szó: „Örökre a tied!“ Bizonyára emlék volt. Mily szegény lehetett az, a ki ezen az emléken, mely neki bizonyára drága volt, kénytelen volt, pénz gyanánt tuladni.

A leányka szeméibe könnyek lopóztak a meghiúsultságtól.

— Vedd fel hamar a köpönyegedet és ne késsünk sokáig — szölt Frank éles hangon, úgy, hogy a leány csodálkozva nézett rá. — Bocsáss meg nyers hangomért, — tette azonban mindjárt hozzá, — Ma nagyon izgatott vagyok, de a mellett csakugyan sietnünk is kell.

— Szabad a pénzt megtartanom? —

kérdé a leány, az ezüstöt szeretetreméltó pajzánsággal magasra tartva.

— Tarsd meg, ha kedved telik benne, — válaszolt Frank közönyösen. — Nincs rajta semmi különös, hasonló pénzem ezrivel van forgalomban.

Ezzel megfordult és a kijárat felé tartott.

— Mi baja lehet Frauknak? — kérdé Forsyth asszony csudálkozva. Sohasem láttam még ily rossz hangulatban.

Frank a kocsiiban egy szót se szölt, és az egész előadás alatt nyomott hangulatban ültek egymás mellett. Maudon is szokatlan kedvetlenség vett erőt és némáü ült az anyja és vőlegénye között.

— Bocsáss meg, kedvesem, hogy ma este oly bohó vagyok, szakította meg Maud a hosszú csendet, kezével hizelegve Frank vállát érintve.

— Nem értelek, — válaszol ez szórakozottan.

— Nos, kedvesem, — szölt habozva Maud, — hát elfeledted már az ezüstpénzt? Még mindig arra a szegény teremtségre gondolok. Nem tudnám tulélni, ha valamely ajándékdótl meg kellene válnom!

E sajtáságos kedélyhangulata több napig tartott Maudnak és Frank se volt képes lehangoltságát továzüzni. Annál ke-

2. Milyenek kellene a nyári színház művészeti irányának lennie és főképen milyen darabokat kellene abban kultiválni?

3. Mely vidéki városok követhetnék a színészet állandósításával az aradi példát?

Ezen kérdésekre felelt aztán Krecsányi. Irván a szerkesztőkhöz:

Uram! Önök három kérdést intéznek hozzám, melyekre néhány szóban óhajtják tőlem a választ.

Az önök kérdései sokkal fontosabbak a vidéki színészetre, sokkal nagyobb horderejűek, semhogy én azokra odavetőleg, pár szóval válaszolni képes volnék.

Hoagy be fog-e ütni a nyári színház és mit tartok a június—július—augusztusi évad jövedelméről? — következőket mondhatom: akár beüt a nyári szinkör, akár nem, annak létesítése és megteremtése — a vidéki színészet utóbbi években beállott körülmények és viszonyok folytán — elodázhatatlanul szükséges, kikerülhetetlen.

Szabadjon-e körülményeket lehetőleg röviden elősorolnom.

A temesvári színház kivéve, melyet a magas kormány jóindulatu támogatása folytán a budai szinkörrel kötöttek össze, egyetlen elsőrendű vidéki színtársulatnak sincsen nyári állomása. Nagyvárad, mely több éven át az aradi színtársulatot fogadta körébe s melyért — daczára gyenge voltának — az ország valamennyi elsőrendű színigazgatója, sőt a negyvenezer forinttal segélyezett kolozsvári nemzeti színház is harcra kelt, most építeti állandó színházát s a nyárra már elveszett színészetünk számára. A pécsi színtársulat — most tavaszkor — a távol Erdélyben, Brassóban működik, pedig pár év előtt Pécs egyike volt a legjobb tavasz-nyári állomásoknak; a szegedi M. Vásárhelyen és Hódmező-Vásárhelyen, a debreczeni Nyiregyházán és Máramaros-Szigeten, a miskolci Ungváron és Beregszászon huzzák ki a különben is jövedelmezőtlen nyarat. Pedig mindezek olyan nagy

és költséges színtársulatok, melyeknek igazgatói nevezett városokban a legnagyobb anyagi áldozatok árán tartják együtt és működtetik társulatukat vagy pedig két havi szünetet tartanak, személyzetüket ezáltal keresetlenségbe s olyan deficitbe döntve, melyet azok egész éven keresztül sem bírnak kiheverni.

Pedig ez a helyzet a vidéki színigazgatókra és színészetre nézve mind komolyabbra fordul, mindegyre rosszabbodik.

Bizonyá a méltóztatik tudni, hogy Maros-Vásárhely szintén színházat épített, téli színészetet szándokozik létesíteni. Hódmező-Vásárhely, melynek egészen új, másfél év előtt épített szinköre van, téli színészet után törekszik. Nincsenek megelégedve azal, hogy csak nyáron kapjanak színészetet. Sőt Békés-Csaba, Szentes, Czegléd, Pápa, Nyitra, Deés stb. kisebb, másod-, harmadrendű városok színházat építettek azért, hogy téli színészetük legyen, sőt a felsoroltak közül több város segélyrel is támogatja a falai közé vonult színtársulatot. Igaz, hogy ezek a színházak — kivétel nélkül — kicsinyek, szűkek s olyan elhibázottan, szakavatlanul vannak építve, hogy azokban egy nagyobb személyzetű, elsőrendű színtársulat nem volna képes előadásokat tartani.

Mindezekkel csak azt akarom behínytani, hogy a vidéki elsőrendű városok rá vannak, nagyon rövid idő múlva kivétel nélkül rá lesznek szorítva, kényszerítve arra, hogy — nem lévén hova menniök — színtársulataikat az év tiz hónapján keresztül saját városukban működtessék.

Mem tagadom, sőt biztosra veszem, hogy az a nyári három hónap, melyet a színtársulat a szinkörben tölt, a színigazgató téli műsorát egy kissé megapasztja s bevételeinek mérlegét meg fogja billenteni. Mert az igazgató, ha nem talál jó nyári darabot, hogy jövedelmeket csináljon, hogy testületét fizetni bírja, bizony hozzá fog az

nyulni ahhoz a darabhoz, melyet keze ügyében talál, melynek jövedelmében reménykedik s amelyet rendes körülmények között, télen hozott volna színre.

Csakhogy én az állandósítás eszméjéhez s annak keresztülviteléhez egy tényezőt nélkülözhetetlenül szükségesnek találok: a kormány anyagi segélyezését és támogatását. E nélkül egyetlen vidéki színigazgató sem élhet meg. A segély a városok nemzetisége, helyrajzi fekvése, népességének számaránya és intelligenciája szerint volna beosztandó. Debreczen városát a kormánynak évenként legalább tízezer forinttal kell segélyeznie. A többi városok szintén hasonló vagy nagyobb összegű kedvezményben volnának részesítendők.

Meg vagyok győződve, hogy ha annak a néhány elsőrendű városnak, melyekben a színészetet állandósítani akarják, hatósága, intéző, vezető férfiai komolyan, erélyesen kezükbe vennék ez ügyet s egy szívvel, egy lélekkel, küldöttségileg kérnék a városuk színészetét jogosan megillető szubvencziót, a kormány nem zárkozhatná el a kérelem teljesítésétől. Tudtommal a belügyminiszeriumnál most is dolgoznak egy ilyen tervetelen. Csak kérni, sürgetni kellene.

A június—július—augusztusi nyári évad beosztását helyesnek, célhozvezetőnek tartom. A közönség télen hét hónapon keresztül élvezve a színészetet, tavaszkor zöldbe, a fakadó természetbe vágyik. Őszkor pedig ismét szüksége van egy kis pihenőre, a téli évad előtt.

A jövedelmek, az anyagi siker egy szinkörnél sok esélyeknek, véletleneknek vannak kitéve. Azokat megronthatják például az elemek is. Egy esős nyár nagyon sok kárt okozhat a színigazgatóknak.

Továbbá egy nyári szinkör műsora, darabjai, látványosságai egy szóval művészi iránya is nagy befolyással bír az igazgató pénztárára. Ne kívánja egy város nyári közönsége sem, hogy az igazgató, aki télen

mesebben érintette, amidő levelet kapott lakására jegyesétől, melyben Maud szerezetre méltó modorában délutára magához kérte őt.

„Jó híreket kaptam, melyeket személyesen akarok veled közölni“, hangzott a levélke.

A kitűzött időben Frank jókedvűen sietett fel Maud lakására. Kezében levelet lobogtatva fogadta a leány vőlegényét,

— No, mondd, nem okos leány vagyok-e, — szólt hozzá kedves évődéssel. — A szegénynek a sorsa annyira meghatott, hogy minden áron segíteni akarok rajta. Ide oda okoskodtam, míg végre arra a gondolatra jutottam, hogy hirdetést tesztek közzé a lapokban. Erre ma reggel e levelet kaptam; hallgasd csak:

„M. T. Kéri azon hölgyet, ki oly jószágosan érdeklődik sorsa iránt, engedje meg, hogy kedden délután három órakor lakásán jelentkezessék.“

Itt lehet hát minden perczen.

E pillanatban csevettek. Maud gyorsan ajtót nyitott, mire egy karcsu, szegényesen, de egyszerűen öltözött leány lépett a szobába. Arcza, melyen a gond és nélkülözés látható nyomokat hagyott, ennek daczára nagyon kellemes volt. — Szelid szemei bánatosan néztek Maudra. Gazdag

hajában fiatalága daczára néhány ezüst szál volt látható. A midőn pillantása véletlenül Frankra tévedt, hirtelen hátralepett és megrettenve nézett a férfira. Frankot is mintha pillanatokig igézet fogta volna el; majd harag és kétségbeesés tükröződött vissza vonásain. Maud csodálkozva nézett hol az egyikre hol a másikra. Sehogyse tudta magaviseletüket megmagyarázni. — Végre remegő hangon kérdé a leányt, hogy ösmeri-e Frankot?

— Ne... Nem! — dadogta a leány csaknem magánkivül. — Csak hasonlít egy férfhoz, a kit egykor nagyon szerettem, de elvesztettem.

Beszédközben összeszedte erejét és folytatta, a — nélkül, hogy felpillantott volna:

— Ha szabad lenne önnel pár pillanatig egyedül maradnom...

— Nem képzelheti, hogy mennyire örülök, hogy puhatalásom eredményvel járt, — szólt Maud a leánynak, a midőn egyedül maradtak. Itt az ön ezüst pénze... de mily szívesen segíteném, ha megengedné... tette hozzá bátortalanul.

A leány eltakarta arcát, és görcsösen zokogott. Majd Maudhoz sietett és többször megcsókolta homlokát.

— Drága jó leány... — szólt fuldoló hangon. — Rajtam nem tud segíteni. Nem is kell senki segítsége. Csak azért az emlékért jöttem, mely nekem oly drága... Áldja meg érte az Isten! Legyen holdog!

— De édes lelkem, — kiáltott Maud könyekig meghatva, ne nejen így el! Jöj-jön, legyen hozzám bizalommal. Vőlegényem gazdag és szívesen lesz segítségére.

Az idegen leány összerezsent.

— Ah, hadd csókoljam meg még egyszer... És most Isten önnel! Az ajtóhoz sietett és eltűnt.

A lépcső alján találkozott Frankkal. — Mary... — szólt hozzá Frank remegő hangon, halványan.

A leány megvető tekintetű vetett rá. — Hogyan háláljam meg nagylelkűségét... kezdte Frank ismét remegő hangon.

A leány magasra főlegyenesedett, és a férfit végig nézve, így szólt hozzá nyugodt hangon:

— Nem ön miatt hallgattam!

E szavak után kilépett a kapun és eltűnt a járókelők sokadalmában.

Grant Sándor.

drámákat ad, a forró melegben is klasszikusokat tartson műsorán. „Az ördög pilulái”, „Bukow, a székelyek hóhéra”. „Aranylakodalom” látványos hazai történeti, vagy idegen darabok. „Az orleansi szüz”, felvonulásokkal, zenével stb. Részt követelhetnének továbbá „Az új honpolgár”, „A vigéczek”-féle fővárosi énekes életkép és a külföldről behozott nagyobb szabású ballet-társulatok.

A már általam fentebb jelzett és nélkülözhetetlen állami segély mellett a színészet állandósítását egyelőre Aradon, Debreczenben, Kassán, Pozsonyban és Szegeden tartom létesítendőnek. Később, pár év múlva Pécs és Temesvár is rá lesznek utalva, hogy falaik között színészetünket állandósítsák.

Kreosányi Ignác.

POLITIKAI HIREK.

Minisztertanács volt, mint értesülünk, tegnap délután 5 órakor a kormányelnökségi palotában. A minisztertanács a rendes folyó adminisztratív és kinevezési ügyeken kívül több oly kérdéssel is foglalkozott, amelyek a jövő évi állami költségvetés összeállításával vannak kapcsolatban.

A jövő év költségvetése. Lukács László pénzügyminiszter felszólítására valamennyi miniszter készíti reszort-budgetjét az 1901. évi állami költségvetéshez. Ez a munka a parlament együttlété folytán eddig csak lassan haladhatott, miután nemcsak a minisztereket, de a minisztériumok referenseit is jelentékenyen foglalkoztatta a törvényhozás működése. Most a parlamenti szünet beállta lendületet fog hozni ebbe a munkába s bár az egyes tárczákra ez idén különösen nagy kodifikatórius feladatok várnak, remélhető, hogy az egyes tárcza-költségvetések aránylag rövid idő múltán már a pénzügyminiszter kezei között lesznek.

A kínai zavarok.

— Távirati tudósítás. —

Bécs, június 19. A „Neues Wiener Tagblatt” jelentése szerint ő felsége kihallgatáson fogadta Czikkan báró kínai osztrák-magyar követet és jelentést tétetett magának arról, hogy milyen volt Pekingben a helyzet a követ elutazása előtt.

London, június 19. Az alsóház ülésén Brodrick parlamenti államtitkár kijelentette, hogy a kormány e hó 12-ike óta nem kapott hírt Macdonald pekingi követtől. Olyan hír, a mely a pekingi követségek megtámadásának hírére megerősítene, eddig nem érkezett. Seymour tengernagytól e hó 13-án érkezett az utolsó távirat a mely szerint Tiencin és Taku közt a táviróvonal el van vágva. Egy japán hadihajó, a mely utolsó éjjel Csifuba érkezett, azt jelenti, hogy a főparancsnokok és a csapatok visszatértek Tiencinbe és hogy a kínai erő-

dök tegnap fél egy órakor éjjel ágyuzni kezdték a folyó torkolatánál veszteglő hadihajókat. A hajók viszonozták a lövéseket. Mikor a japán hadihajó fél 6 órakor elhagyta Tiencint, a harc már nagyobb arányokat öltött. Szombaton minden hajóról csapatok szálltak partra Taku védelmére. Taku előtt egy kínai hadihajó állott, amely passzive viselkedett. Azt hiszik, hogy a Hongkongból elindult britt csapatok csütörtökön Taku elé értek, körülbelül ugyanakkor várják az orosz, japán és francia segédcapatok megérkezését is. Hongkongból és Manilából újabb britt hadihajók tartanak Taku felé. Mindent megkísérlelnék, hogy Seymour tengernagygyal helyreállítsák az összeköttetést és őt, a mennyire csak lehet, támogassák. Az utolsó órákban arról értesült a kormány, hogy távirati összeköttetés Tiencin és Taku között ismét helyreállt.

Balfour kijelentette, hogy a kormány Indiából segédcapatokat szándékozik Hongkongba küldeni. (Helyeslés.)

Kazel azt kérdezi, hogy a kormány figyelemmel kíséri-e a marokkói helyzetet, a mely állítólag olyan, hogy a marokkói vezető körök szívesen látnák, ha valamely európai hatalom biztosítaná a lakosságnak a jogrendet. Hanzel azt kérdezi továbbá, alkalmasnak találja-e a kormány a jelen pillanatot arra, hogy európai konferenciát hívjon össze, a melynek az volna a feladata, hogy a mór kormányt európai ellenőrzés alá állítsa és a Marokkóban most nyíltan üzött rabszolgakereskedésnek véget vessen.

Brodrick parlamenti államtitkár azt válaszolja, hogy nem kapott olyan hírt, a mely följosítaná arra a föltevésre, hogy Marokkóban szívesen látnák valamely európai hatalom beavatkozását, Kazel második kérdésére nemmel kell felelnie.

London, június 19. A Timesnak jelentik Sanghaiból tegnapi kelettel: A takui erődök e hó 17-én kevéssel éjjel után kezdték meg a lövöldözést, amelyet a britt, francia, német, orosz és japán hadihajók viszonoztak. Két erődöt levegőbe röpítettek, a többieket rohammal vették be a nemzetközi csapatok. A csifui kikötőben most két britt, egy amerikai és öt kínai hadihajó áll.

London, június 19. A Reuter-ügynökség jelenti Csifuból tegnapi kelettel: A takui erődök most a folyónak mind a két partján meg vannak szállva. A kínaiak 17-én váratlanul kezdték meg az ágyuzást. A nemzetközi csapatok vesztesége a következő volt: Angol részről egy halott, 4 sebesült; német részről 3 halott, 7 sebesült; orosz részről 16 halott, 45 sebesült; francia részről 1 halott, egy sebesült. A Taku előtt

levő kínai torp-dónaszádokat elfoglalták az európaiak.

London, június 19. A „Daily Express”-nek jelentik Sanghaiból tegnapi napról: A takui hadiőről kiadott hivatalos jelentés így szól: Egy kínai gránát fölrobbantotta a Handsur nevű orosz ágyunaszád puszkapor-raktárát. Az ágyunaszád levegőbe röpült. Néhány tengerész életét vesztette, sokan megsebesültek.

London, június 19. A tegnapi Taku melletti harcokból kiderült, hogy a kínai kormány és maga a császárnő is nyíltan a boxerek pártjára állottak, amennyiben a takui erőd parancsnoka legfelsőbb rendeletre cselekedett, midőn az európai hatalmak egyesült hajóhadát bombáztatni kezdte. Ennek következtében Oroszország erélyes lépésre szánta el magát s a Kiachtában koncentrált mintegy 40.000 főnyi orosz sereg parancsot kapott Majmacsin okkupálására és a Noga felé való haladéktalan előnyomulásra.

VIDÉK

Egy asszony a lángokban Homorogon, — mint tudósítónk írja — kettős szerencsétlenség érte Dimitrás György ottani gazdát. Háza, valószínűleg felesége gondatlansága következtében kigyuladt és porrá égett. Az asszony, midőn észrevette a szerencsétlenséget, felrohant az égő padlásra, hogy ott kiterített fehérneműit megmentse. Azonban ez nem sikerült neki, mert a szalmával fedett égő tető rázuhant, minek következtében Dimitrisné súlyos égési sebeket szenvedett. Életben maradásához nincs is remény.

* Verengző bika Alpáron. Majdnem végzetessé válható szerencsétlenséget okozott Alpár község bikája. A különben szelid állathoz, nem tudni mi jutott. Gál János alpári fiatal földműves kihajtotta tehenét a rétre s már éppen vissza akart térni, mikor a bika nekivadultan rohant felé. Menekülésre sem volt ideje a legénynek, a bika nekirontott, fellökte s taposni kezdte. Csak nagy erőfeszítéssel sikerült a csordásnak erős ostorcsapásokkal elverni a bikát a már teljesen eszméletlen legényről. Gál János jelenleg a biharmegyei közpórházban fekszik súlyos betegen.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Aszatmári testvérgyilkosság.

Egy hónapja körülbelül, hogy a szatmári esküdtbiróság letárgyalta Papp Elemér gyilkosainak szenzációs bűnperét. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a bíróság Papp Bélát a felbujtót s a tettetést, Zsoldics Mihályt is, kötélt általi halálra ítélte el. Papp Zoltánra pedig nyolcz esztendei fegyházbüntetést szabott ki. A védők tudvalevőleg semmiségi panaszszal

éltek. A két kötélhalálra ítélt pedig kegyelemért folyamodott. A bűnpör aktái most érkeztek fel a kuriára, a mely rövid időn belül elintézi az elítéltek sorsát. Valószínű, hogy mindkétten kegyelmet kapnak. Ezt a hitet támogatja az is, hogy a szatmári törvényszék mindkét elítéltet egyhangulag ajánlotta kegyelemre.

UJDONSÁGOK.

Mindazoknak az új előfizetőknek, akik lapunkra már most és legalább egy negyedévre előfizetnek, július elsejéig ingyen küldjük a Debreczeni Ujságot.

* **A közvilágítási bizottság** hétfőn d. u. 4 órától esti 8-ig letárgyalta az egész szabályzatot s a tegnapi tanácsülésből már ki is adták a jog- és pénzügyi bizottságnak, mely pénteken d. u. 3 órákor ül össze, hogy e fontos ügyhöz hozzászóljon. A lapunkban már említettekén kívül kiemelkedőbb pontok a következők: 1. A világítási szakbizottság tagjai részére a tiszta jövedelemnek 3 százalékat javasolja a bizottság, a hivatalnokok és munkások jutalmazására szintén 3 százalékat. A hivatalnokok a már említett igazgatókn kívül mérsékeltébb létszámban javasoltatnak. Az irodatiszti állást a bizottság törölte. E szerint lenne egy könyvezető évi 2000 korona fizetés, 400 k. lakbér és 100 k. fűtés-világítási átalány. Egy pénztárnok 1600 k. fizetés, 300 k. lakpénz és 100 k. átalány. Egy pénzbeszedő 1200 k. fizetés, 200 korona lakpénz és 60 k. átalány. Egy művezető 1600 k. fiz., a gyárban lakás-, fűtés- és világítással. Ezenkívül a szükséges számú munkás személyzet. — 2. A légszesz áránál négy féle alakzatot javasolnak. a) a közvilágítás (utczák és városi épületek) gyártási árban; b) ipari, fűtési és főzési czélokra köbméterenként 16 fillér (8 kr.); c) színház, kulturális, köz- és jótékony intézetek köbméterenként 20 fill. (10 kr.); d) magán fogyasztók köbméterenként 24 fillér (12 kr.) Nagyobb mennyiséget fogyasztók a b), c), d) alattiaknál bizonyos 1—6 százalékgig terjedő engedményben részesülnek. — 3. A világítási mű évi tiszta hasznát az ötös bizottság 2 részre osztani javasolta: t. i. 50 százalék menjen a házi pénztárnak, 50 százalék tartalékozassék a világítási intézmény tovább fejlesztésére. Ezzel szemben a szakértő urakkal kiegészített bizottság azt javasolja, hogy a megváltási ár és felszerelési anyagok átvételére kijelölt 300,000 korona összeg törlesztési rátáinak lefizetése után fennmaradó tiszta jövedelem egészen

tartalékozassék s fordítottassék a világítási mű tovább fejlesztésére. — 4. A jövő világításánál a hold világítása számításba nem vétetik s az utczai lámpáknak fokozatosan az egész városban Auer égőkkel ellátása a szabályzatban felvétellett. — 5. Ingyen világítás egyáltalában nem engedélyeztetik.

A jog- és pénzügyi bizottság tagjai ma már kézhez kapják a kiigazított munkálatot s a teljes tanácsülés ennek javaslatával és a főszámvévő munkálatával együtt veszi tárgyalás alá s készíti közgyűlés elé az ügyet. A világítási bizottság az Augsburgi légszeszipar társulattól a gyárnak és összes tartozékainak átvétele, illetve átadása tárgyában azt javasolja, hogy az iránt a most kidolgozott szabályzatnak miniszterileg jóváhagyása után tétessék intézkedés, hogy abban már a megválasztandó közgyűlési tagok is részt vehessenek.

* **A közegészségügyi bizottság** ülése. Debreczen város közegészségügyi bizottsága ma délután 3 órákor a városháza nagy tanácstermében Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány elnöklete alatt ülést tart, a melyen a III. kerületben megüresedett szülésznői állás betöltése s a bábaképezde új helye és épülete ügyében határoznak.

* **Kiűtötte a szemét.** Bisanczki Mihály és Csehi János napszamosok a Boris Béla tanyáján dolgoztak. Régi haragosok lévén, nem tudtak egymással megegyezni, örökösen czivódtak. Tegnap reggel valami csekélységen ismét össze koczantak; majd heves vita támadt köztük. Csehi egy karót akart felkapni, hogy azzal támadjon társa ellen, de Bisanczki ebben megelőzte s ölmos botjával jobb szemén vágta Csehit, úgy hogy menten kifolyt a szeme. Vértől borítva, szó nélkül terült el a földön Csehi, míg Bisanczki elmenekült. Csehit tegnap este hozták Debreczenbe ápolás végett. Bisanczkit a csendőrök keresik s valószínű, hogy ez ideig már el is fogták.

* **Vizsgálati hangverseny.** A debreczeni zenede egyleti helyiségében 1900. évi június hó 21-én csütörtökön este fél 8 órákor vizsgálati hangversenyt rendez, melyre a t. érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor: 1. Sipos A. Ünnepi megnyitó. Zongorán előadja: Fried Gizella. 2. Seitz FR. 13 mű. Pusztai hangok. Hegedűn előadja: Schwarz József, Zongorán kíséri Térei Vilma. 3. Rossini J. Sevillai borbély dalművéből, Rosina áriája: „Una voce poco fa.” Énekli Harsányi Emma. Zongorán kíséri Térei Vilma. 4. Bruck Gy. Alföldi zeneképek. Zongorán előadja Szántó Jolán. 5. Bohm K. Largo religioso. (Közkívánatra). Háromiumkísérelt mellett hegedűn uniosono előadják: Fábrián Margit, Nagy Janka, Pap Mariska, Darvas György, Hajdu Miklós, Z. Kiss Jenő, Lasz gallner Ágost, Lukács Elek, Nágel Zoltán és Schwarz József. 6. Weber M. K. Oberon dalművéből, Rezia áriája:

„Oceán! te szörnyeteg.” Énekli Adamek Irma. Zongorán kíséri Brück tanár. 7. Godard B. 53. mű. 1. sz. Sebtében. (En courant). Zongorán előadja: Térei Vilma. 8. Mascagni P. 53. Parasztbecsület dalművéből az Ave Mária (intermezzo sinfonico) Előadják a következők: Adamek Irma (ének), Térey Vilma (zongora), Brück Gyula tanár (zongora), Varga József tanár (harmonium) és Friedman Samu tanár (gordonka). Hangverseny után a kitüntetésre kiválóan érdemesnek talált növendékek között a jutalomdíjak kiosztása. Kezdeté este fél 8 órákor pontban.

* **Öngyilkosság idegesség miatt.** Tegnap még vigan, kedélyesen ebédelt még Siteri József családja. Estére pedig szomorú eset történt, a mely estére gyászba borította az egész családot. Ebéd után ki-ki saját dolga után látott a háznál, egyedül az aszszony Siteri Józsefné, született Müller Teréz maradt. A család tagjai mezei munka után tértek haza. A szobába nem tudtak bemenni, mert azt a ki nyilásban valami akadályozta. Az ablakon keresztül hatoltak be a fülhalmában lévő szobába, hol rémületes látvány tárult szemük elé. Siteri Józsefné ott függött egy vékony kötelen, mely az ajtó sarkához volt erősítve. Jéghideg, megmerevedett teste mutatta, hogy már kiszenvedett. Öngyilkosságának okát csak sejtik, de biztosan nem tudják. Férje állítása szerint buskomor volt és nagy mérvű ideg bajban szenvedett, mely sokszor gyötörte s valószínű, hogy egy ilyen idegroham vett rajta erőt, mikor tettét elkövette. Levelet, vagy más írást, melyből tettének oka megállapítható lenne, — nem hagyott hátra,

* **Vizsgálatok a főreáliskolában.** A vizsgálatokat folytatólag a következő sorrendben tartják meg az állami főreáliskolában: Június 22-én pénteken II. A. osztály: Földrajz, természetrajzból. II. B. osztály számtan, földrajzból. IV. osztály vegytan és francia nyelvből. VI. osztály mennyiségtan és ábrázoló geometriából. Június 23-án szombaton I. B. osztály számtan és földrajzból, III. osztály mennyiségtan és természettanból. VII. osztály magyar nyelv és geometriából.

* **Eltűnt leány.** Csak nem régen távoztak el Debreczenből a vásártéren felállított hajóhinta tulajdonosai, kik naponként nagy neptömeg előtt hintáztatták a repülni vágyókat. A bámulók közt naponként ott lehetett látni egy 16 éves leányt, Kertész Rózát, ki órák hosszáig el-el nézegette az ide-oda ringó hajókat. A komédiások előtt lassanként ismerős lett a kis divatárus leány s eldiskuráltak, eltréfáltak vele, többször meg is hintáztatták. A leány is szívesen maradt köztük, mert haj volt ám a komédiások közt egy, aki neki nagyon tetszett. Ez a gondatlan vig élet tartott egész addig, míg egy szép napon a csinos komédiás azt mondta Rózát:

nek, hogy most már válniok kell, mert ők tovább nem lehetnek Debreczenben Vándor életet élnek, ma itt, holnap már máshol ütik fel tanyájukat. Sokat sirt, bánkódott a kis Róza, de szülei előtt titkolta bánatát s azok mit sem sejtettek. Egy napon aztán a komédiás trup csakugyan eltávozott a városról, de eltűnt a kis Róza is. Már néhány napja, hogy a komédiások elmentek s a kis Róza nem került elő. Szülei keresték minden fele, de nem találták; most a rendőrséghez fordultak segélyért. Ugyan azon napon tűnt el, melyen a komédiások távoztak, szülei abban a meggyőződésben vannak, hogy azok rabolták el. A rendőrség megtette a kellő intézkedéseket s valószínű, hogy a kis Róza nem sokára szülei karjai közt fog pihenni. Késő éjjel arról értesülünk, hogy a rendőrség intézkedései nem maradtak eredmény nélkül. Kertész Rózát megtalálták s ma már vissza is adják szüleinek.

* **Elfogott zsebmetsző.** Turi Mihály ismeretes csavargó, ki már többször volt büntetve különböző lopásért, ma a Biedermann József cselédje zsebéből kilopta a pénzes tárczát. A tolvajt azonban hamarosan lefűlelték s átadták a rendőrségnek.

* **Szerencsétlenség a műhelytelepen.** A Máv. gépjavitó telepen többen dolgoztak egy nagy farakásnál, a melyet el kellett hordani. — A hosszú 3—4 méteres gerendákat lecsusztatták két, a farakáshoz támasztott fán. Szőke Károly is ott dolgozott s a leeresztett fákat hordta a kijelölt helyre. Tegnap délután 4 és 5 óra közt történt, hogy mikor Szőke lehajolt egy gerendáért, melyet a vállára akart felvenni, felülről ugyanakkor engedtek le egyet. A fent dolgozó munkások kiáltottak Szőkének, hogy vigyázzon, de már késő volt, mert a gerenda s. ökét elütötte s jobb lába fejét ős szezuzta. Szőke a fájdalomtól ájultan terült el, társai hidegvizet locsolták fel, majd hordágyra tették s beszállították a városba. Szőke Károly 43 éves, nős, családos ember.

* **Dankó Pista holnapi előadása.** Mint már megirtuk Dankó Pista ismét visszatér Debreczenbe s csütörtökön este a nagyerdei „Dobos“-ban adja elő daltársulata az ő hűbájós nótáit. A hangverseny kedvező időben sem marad el, amikor a terembe tartják meg. Márkus neve pedig elég garancia a közönség pontos kiszolgálására.

* **A Népszínház hangversenye Debreczenben.** A budapesti Népszínház kiváló tagjai: *Porzsoltné* Lukács Juliska, *Kiss* Mihály és *Kovács* Mihály a nyári szünet alatt művészi körutra indulnak, hogy az ország nagyobb városáiban hangversenyeket rendezzenek. Az előkelő művésztársaság július hó elején Debreczenbe érkezik s hangversenyt fog tartani, ami valóban elsőrendű művészi élvezetnek ígérkezik.

A hangversenyen közreműködik Ámon Margit is, a Népszínház fiatal, ünnepelelt primadonnája.

* **Eljegyzés.** Klein Leopold eljegyezte Fischer Gizella kisasszonyt Debreczenből.

* **Lemondás a rendőrbiztos-ságról.** Bardócz András csendőrmeister pályázott a Debreczenben megürült rendőrbiztosi állásra és a város atyák bizalma folytán a legutóbbi közgyűlésen meg is választották rendőrbiztosnak. Bardócz Andrásnak most kellett volna állását elfoglalnia, e helyett azonban beadványt intézett Boczkó Sámuel rendőrtőkeparányhoz, hogy a rendőrbiztosi állást elfoglalni nem hajlandó, illetve erről az állásról lemond. Az ilyenformán megüresedett rendőrbiztosi állásra új pályázatot hirdetnek.

* **Halálozás.** Csebi *Pogány* Kornélné szül. almási Bakó Ilona asszony életének 36-ik, boldog házasságának 16-ik évében ez év június hó 19-én déli 12 órakor szív-szélbűdés következtében elhunyt. Hült tetemei f. hó 21-én d. u. fél 5 órakor fognak a róm kath. egyház szertartása szerint az Egymalom utca 6-ik számú háztól a Szt.-Anna-utcai temetőben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szentmise áldozat pedig folyó hó 22, reggeli 3/4 órákor fog az egek Urának bemutatni. Bánatos férje: csebi Pogány Kornél. Gyermekai: Stefánia, Géza, Jenő. Édesanyja: öz. Bakó Ferenczné. A temetést Geb. uer K. temetk. int. rendezi.

* **Véres támadás.** Az éjjel tíz órakor Jeney Zoltán dohánygyári munkás szeretőjével sétálgatott a Vendég utcán. Mikor a Steinacker féle ház elé értek, a kapuból előugrott egy tiszt szolga s a kezében levő bottal súlyos csapásokat mért a Jeney fejére. A leány ezt látva, sikoltva menekült és utjában mindenütt hangosan kiáltotta: Gyilkos, gyilkos! Jeney, kinél semmi védő eszköz nem volt, szintén futásra vette a dolgot és sietve menekült a fejére sűrűn zuhogó csapások elől. Feje több sebtől vérzett, ruhája s inge testéhez tapadt a rajta megaludt vértől. Egyenesen a rendőrségre ment, hol dr. Varga Emil kerületi orvos sebeit bekötöztette és a látéletet felvette. A vizsgálatot ma megindítják.

* **A bábaképezde épülete.** A közegészségügyi bizottság ma délutáni ülésén eszmecsere és határozat tárgyát fogja képezni, hogy a lelenczház épületét egyesítsék a bábaképezde épületével s e célra egy közös palotát emeljenek a Szent-Anna-utca végén, a jelenlegi Bárány csapszék helyén.

* **A háziezred nagygyakorlata.** Augusztus és szeptember hó folyamán katonai nagygyakorlatoknak lesz a színhelye Biharvármegye. A nagyváradi 37-ik, a debreczeni 39-ik s az aradi 33-ik gyalogezred most kapta meg a hivatalos értesítést arról, hogy a nyári nagymanővert Belényes vidékén,

továbbá Szombatság és Rogoz körül fogják ez idén megtartani. A három ezred állandóan e tájon fog csatározni augusztus 3-ától szeptember hó 7-éig, amidőn a lefuvás napja leszen. A nagygyakorlaton, mint értesülünk, Schwitzer Lajos lovag tábornok, tomesvári hadtesparancsnok is jelen lesz.

* **A debreczeni piacrendezés ügyében** megkezdett munkálatait — értesülünk szerint a jövő léten fogja folytatni a kiküldött bizottság, úgy hogy terjedelmes javaslata közelebb már a jog- és pénzügyi bizottság s végleges megoldásra a júliusi közgyűlés elé kerül. A bizottsági javaslat hosszabb terjedelmű és minden egyes piaci ágra kiterjed.

* **Megölte a testvérét.** A harag mindenkor rossz tanácsadója volt az embereknek; nem hiába tartja azt a közmondás: A ki haragszik annak nincs igaza. A harag már többeknek boldogságát, szerencsétjét temette sírba Gyűlöletes dolog, de sokkal inkább az két testvér közt. Szeretetlenben, boldogságban sorsukkal megelégedetten éltek egymással egyideig Szakál József és testvére. Boldogságukat nem zavarta mi sem, egyetértőleg, mint testvérekhez illik, osztozkodtak meg keresetük felett és a békesség honolt csendes hajlékukban. Ámde ez a jó egyetértés, mint minden a nap alatt, — sem tartott örökké; megzavarta azt a harag, mely a két testvét lassanként elhidegitte egymástól. — Ezután a boldog otthon pokollá változott, naponként rendesen civódtak s minden csekélységet felhasználtak arra, hogy egymást ingereljék. Így történt ez tegnap is. Valami semmiségen összekaptak, a szóváltás mind hevesebbé vált. Szakál József öcscsét végre is bátya teljesen kihozta sodrából, a harag elvakította és felkapott egy kést s azzal rohant bátyjára. A dulakodás közben a kés Szakál József hasába merült s azt teljesen felvágta. A fájdalomtól hangos kiáltással terült el a földön Szakál József, míg öcsce megborzadva tettétől elrohant. A szomszédok jöttek Szakál segélyére s az előhívott orvos tanácsára Debreczenbe szállították. Tegnap este érkeztek meg vele, de kihallgatni már nem lehetett mert eszméletét veszítette s kevéssel éjfél előtt kiszenvedett.

TÁVIRATOR.

Mozgósítás.

Budapest, június 19. Az éjjeli órákban szenzációs hirt jelentenek

Bécsbél. E szerint a trieszti 97. gyalogezred parancsot kapott, hogy azonnal induljon Kinába.

Tisza István beszéde.

Nagyvárad, június 18. Tisza István mai, nagyváradai beszédében Bánffyra célzással azt mondta, hogy a szerepet, amelyet a multban vitt, se letagadni, se szégyelni nem fogja. Bárhogy alakuljanak is a körülmények — mondá — még ha utaink élesen elválnának is, én a solidaritást meg nem tagadom és Bánffy érdemeit kicsinyelni nem fogom, a ki midőn látta, hogy a béke egyetlen akadálya az ő személye, — félre állt. Elítéli az obstrukciót, a béke megállapodásokat keveselte, de a Széll Kálmán személyében megtalálta a garanciát. Bánffy birt annyi lelkierővel és hazafissággal, hogy ilyen embernek átadta a béke kedvéért a helyét. Dicséri és magasztalja Széll Kálmánt, akit hiven s becsületesen fogadtak és a nemzeti pártiakat is őszinte lelkesedéssel fogadták be a párt kebelébe. Majd nagy elismeréssel szól a kormány politikájáról. Később rátért a protestáns agitációra. Nem ismerem — úgy mond — protestáns ügyeket, csak egyházi téren. Nagy szerencsétlenség és hazafiatlanság volna, ha a felekezetiességet ezzel az egységes magyar politikába akarnák bele vinni. Pártjuknak sziklaszilárdan kell állnia, nem szabad ilyesmivel megbontani. Majd ismételtén az új kormány politikáját emeli ki s ennek dicséretével végezte beszédét.

Erzsébet főhercegnő — védnök.

Budapest, június 19. Ő felsége megengedte, hogy Erzsébet Mária főhercegnő ő császári és királyi Fensége a megdicsőült Erzsébet királyné legmaóasabb védnöksége alatt állott „Pesti első bölcsöde egyesület“ védnökségét átvehesse.

Gyilkossági kísérlet Budapesten.

Budapest, június 19. Scherz István bognár mester csendesen ballagott az éjjel a Garai-tér 12. szám alatt levő lakása felé. Alig érte el a ház kapuját, amikor hátulról egy ismeretlen ember hirtelen megragagta s egy élesre fent késsel hirtelen hátba szurta. A merénylő a gaztett elkövetése után elmenekült, szerencsétlen áldozata pedig eszméletlenül rogyott össze. Vére pirosra festette a járdát s nagy vértócsa volt már körülötte, a mikor a mentők bekötötték sebeit s aztán bevitték a lakásába, ahol ágyba fektették. Scherz amikor eszméletét visszanyerte elmondá, hogy a merénylőről szeméyleirást nem tud adni. Rablás esete ki van zárva, mert az áldozat zsebeiből semmi sem hiányzik s így valószínűnek látszik, hogy Scherzet bosszúból szurta le valamelyik haragosa.

A Lónyay pár válási hire.

Budapest, június 19. Néhány olasz lap, állítólag vatikáni körökből nyert értesülés alapján azt a szenzációs hírt röpitette világgá, hogy a Lónyay grófi pár válni készül, sőt erre nézve már a pápa beleegyezését is megnyerték. Lónyay Elemér maga sietett az álhíreket megczáfolni, amennyiben levelet irt a trieszti „Piccolo“-nak, melyben a róla és nejéről forgalomba hozott válási híreket koholmányak nevezi.

Budapesti tőzsde.

Június 18. Buza júniusra 0.00. Buza októberre 7.84. Rozs októberre 6.85. Zab októberre 5.15. Tengeri júliusra 5.69.

VEGYES.

Egy érdekes csók. Lyk poroszországi városka törvényszéke előtt érdekes pör játszódik le most. Néhány évvel ezelőtt Lyk határának egy kis korcsmájában több lyki földbirtokos ült együtt sörözve, amikor egyszer csak belép egy gyönyörű tizenhat éves leányka, aki az apjéért jött a korcsmába. A sörözgetők egyike a leánykához lépett és csókot kért tőle, amit az természetesen megtagadott. Erre a birtokos így szolt a leányhoz:

— Adj egy csókot és ha husz éves lesz kapsz tőlem ötszáz tallért

A többiek rábeszéltek a leányt, akit apja is buzdított, hogy fogadja el az ajánlatot. Végre a leány engedett a kérdésnek és hangos csókot adott a birtokos ajkára. Mult az idő. A szép leány husz éves lett és most követeli az ötszáz tallért a csókolódzó birtokostól. Ez azonban tréfára veszi a dolgot és bár tanuk előtt kötelezte magát az ötszáz tallér megfizetésére, nem akar fizetni. A leány apja bepörölte most az udvariatlan birtokost.

A kínai nábob. Örökké csak az amerikai nábobokról keringenek a legendák, pedig hát a kínaiak között is akad néhány milliomos. Például Li-Hung-Csang. Három milliárd a bevallott vagyona, már pedig Kinában sem szokta az ember bevallani összes millióit. Vagyonának alapját azzal vetette meg, hogy a mennyei birodalom egész területére a zálogházak monopóliumát ő kaparintotta kezébe; törvényszabta kamatláb nincsen Kinában, a zálogház tehát úgy nyuzhatja klienseit, a hogy neki tetszik. Tömérdek rizsföldje is van a nábobnak, ki viczekirály korában katonáival miveltette a földjét. A katonaságot persze az államkincstár fizeti és táplálja Kinában is. És hogy az inkompatibilitás teljes legyen, a viczekirály rizskásáját a hadsereg vásárolta meg.

Egy millió téhen, öt millió birka pusztulása. Argentínában hetek óta esik az eső és az összes folyók kicsaptak medreikből. Az árviz rengeteg területet borított el és a számos emberéleten kívül óriási mennyiségű szarvasmarha és birka pusztult el. A kormányhoz érkezett jelentések szerint több

mint egy millió tehenet és öt millió birkát sodort el az árviz, úgy, hogy a lakosság jó része, mely állattenyésztésből él, nyomorba jutott.

Rejtélyes baleset.

— Saját tudósítónktól. —

Egy rövid rendőri hirben irták meg a lapok, hogy vasárnap éjszaka a fehérvári ut mentén az árokban egy halottra bukkantak. A halottban azután Rörich János 60 esztendő pinczert ismerték föl. A rendőrség nyomozást indított ebből az esetből kifolyólag, hogy a halál tulajdonképeni okát felderitse. Miután a halottat agnoszkálták, több olyan körülmény merült fel, mely titokzatossá teszi az esetet.

Rörich János a Wesselényi-utca 19. sz. házában lakott Remes Anna sógornőjénél. Házass ember volt, nejét már évek óta a lipótmezei tébolydában ápolják. A koronaherceg-utcai régi Pilvax kávéházban volt alkalmazva mint főpinczér, gazdáját már barminczhat éve szolgálta.

Pünkösöd óta nem volt a kávéházban, háromheti szabadság időt adtak neki.

Egy emberrel találkozott, akinek a nevét sohasem említette a szerencsétlenül járt ember, sógornőjének is csak annyit mondott róla, hogy ez örzi megtakarított pénzét, tizennyolczezer koronát; az illető Sándor-utczában lakik saját házában és villája van a fehérvári-ut környékén.

Pénteken délután az eltűnés előtt Rörich a sógornőjével beszélgetett, elmondta neki, hogy felkeresi a Sándor-utczában lakó barátját és megtakarított pénzéből kétezer koronát vett magához.

Ugyanekkor azt is mondta, hogy esti hét óráig várják, ha eddig nem jönne haza, barátjával elment a villába, nem jön haza éjszakára.

És Rörich nem tért többé vissza. A rendőrség most azt igyekszik felderíteni, ki volt Rörichnek az a barátja, aki a pinczér pénzét őrizte.

Mikor a halottat beszállították s hullaházba az orvosok a jobb koponyacsonton sérülést vettek észre.

A titokzatos ügy most sok dolgot az rendőrségnek.

Meglinchelt uzsorás.

— Saját tudósítónktól. —

Letenyén a község lakossága ítéletet tartott egy mindenki által gyűlölt községi lakos fölött s kegyetlen ítéletét vasárnap délután a legborzasztóbb módon hajtotta végre. Stolcz József letenyei lakos valóságos zsarnoka volt a községnek. Sok szegény családnak véres verejtékkel szerzett vagyonkáját harácsolta össze. Mindenki félt tőle mert a kit a kezébe kaparított, azt teljesen kifosztotta.

A mult héten is eladatta özvegy Lőrincz Jánosné házat, a mit potomon vásárolt meg s a szegény özvegyet hat apró gyermekével vasárnap

délután kihajtotta a házból. A szegény asszony jajveszékelve futkosott az utcán, nem tudta, hová menjen gyermekeivel. A férfi-lakosság nagy része a községi kocsmá udvarán volt együtt, a mikor meghallották, hogy Stolcz mit művelt Lőrincznél. „Agyon kell verni!” hangzott s azzal a tömeg Lőrinczné háza elébe vonult. Ott látták Stolczot is.

A néptömeg mintha valaki vezényelte volna, megrohanta a házat, Stolczot kihúzták az udvarra s ott felhangzott ismét a halálos ítélet, hogy „Agyon kell verni!” Erre neki estek Stolcznak és addig verték, míg össze nem esett.

A tömeg mindaddig nem távozott, a mig minden ember nem ütött legalább egyet a gyűlölt emberen. Aztán ott hagyták az udvaron szétzúzott koponyával holtan. A népitéletnek hamar híre futott s a lakosok tömegesen keresték fel a helyet, hol az áldozat feküdt, hogy meggyőződjenek arról, hogy megrontójuk valóban elpusztult-e. A vizsgálóbíró még tegnap kiment a helyszínére s most a tetteseket keresi, de azokat aligha lehet majd megtalálni.

MULATTATÓ.

A kellemetlen asszony.

— Te Zsuzsi, milyen az új asszonyod? Meg vagy vele elégedve?

— Dehogyan vagyok! Képzeld, akárhányszor bejön a konyhába anélkül, hogy kopogtatna.

Sok is, kevés is.

— Képzeld, a Laura eljegyzése fölbomlott. Nem akar már tudni a vőlegényéről semmit.

— Bizonyosan nagyon is sokat megtudott róla.

CSARNOK.

Batoriék Ibolykája.

— Regény. —

Írta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

(84)

Alig kifejezhető boldogsággal töltötte el ez egy Bárdinét, mint Palit. Ujabb bizonyítéka volt ez a nyilatkozat annak a ragaszkodásnak és szeretetnek, amelylyel a kedves, szép leány irántuk viseltetik. Mély hatást tett különösen Palira, a ki lelkesülten kérdezte meg Katalint:

— Úgy hát igaz az, amit én a szívemből tápláltam; igaz az, hogy irántam szeretettel viseltetik.

— Igaz... felelte Katalin alighallhatólag, lesütve szeméit.

— Óh milyen angyal maga édes Katalin, hisz ezzel az egy szavával üdvöt, boldogságot öntött a szívembe.

Bárdiné, a szép asszony örvendezett, hogy a két ifju úgy megérti egymást s hogy a szeretet ilyen kapcsa még erőteljesebben

fogja családjukhoz fűzni azt a leányt, aki nek a hosszas fájdalom alól felszabadulását, a kínálkozó boldogságot köszönhetik.

Hogy milyen lelkesedéssel beszélgettek mindhárman, alig esetelhetnénk. Az egész éjszakát álmatlanul töltötték el. Nem bírtak betelni egymás nézésével, egymás vigasztalásával s annak a boldogságnak a megrajzolásával, amely most már rájuk vár.

Ha akartak sem tudtak volna aludni; de nem is jött álom a szemükre. Hosszu távollét után, amely idő alatt annyit zártak némán a szívükbe, most kifogyhatatlannak tetszet a mondani, az elbeszélni valójuk.

Csak Bárdiné érezte éjjel után kimerültnak, álmosnak magát. El is aludt szépen csendesen s csak reggel fele költötte fel Katalin, mikor másik vonatra kellett átszállniok.

— Messze vagyunk még?

— Nem! válaszolta Pali Mihályfalván vagyunk. Néhány óra múlva Margitán leszünk.

Bárdinének ragyogott a szeme, a boldogság kifejezése ömlött el arcán, amikor a lelkes öröm szavai szálltak el ajkairól:

— Néhány óra múlva?! újra fogom látni az én aranyos kis lányomat, újra keblemre ölelhetem, újra elhalmozhatom csókjaimmal. Óh, ha megtudnátok érteni, mit érez e perczen az én szívem, az üdvétől, boldogságától megfosztott anya szíve. Viszsa kapom újra szerelmem drága zálogát, elhalmozhatom csókjaim özönével, az öröm forró könnyeivel. Nincsen olyan szó a milyennel kitudnám fejezni ezt az édes izgató, boldog érzést, a mely most egész valómát előnti. Mintha a végtelen jószágú Isten a menyország minden gyönyörűségével elakarná árasztani a szívemet.

(Folyt. köv.)

Zölgyfákat

adunk el a nagyerdőn vagy a guti faraktárban, minden hossz- és vastagságban, faragatlan vagy rendezet szerint kifaragva különféle méretben. Készítünk 2", 3", 4" vastag pallókat, tüzelőfa fa vég és forgács 2 köbméter csomagokban 6 korona, 10 csomó vételnél 10 korona engedményt adunk.

Bővebb értesítést nyerni a nagyerdő telepen a felügyelőnél, vagy

Horváth és Biczó

építőcég irodájában,
N. Csapó-u. 51. sz. alatt.

BALDÓC-FÜRDŐ

Szepesmegye. Fürdőbérlo: Herczeg Ede.

Szepesmegye legszebb vidékén fekszik és legolcsóbb fürdő.

Kitünő fenyves levegő, elsőrendű gyógyfürdő:

gyomor-, bél-, máj-, epe-, vese és kösvénybajoknak.

Szobák szépen butorozva, havonként 15 forint, hetenként 4 forint, naponként 60 krajczár. Teljes ellátás naponként 1 frt. 20 kr.

Egyéb díjak nincsenek.

Az „Alsó Nyirvidéki Vizlecsapoló Társulattól.”

360 szám.
1900

Pályázati hirdetmény.

Az „Alsó nyirvidéki vizlecsapoló társulatnál” Debreczenben, az 1899. évi November hó 12-ikén megtartott rendes évi közgyűlésén felvett jegyzőkönyvben foglalt VI. számú jogerős határozatával rendezerített ideiglenes minőségű társulati mérnöki állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi javadalmazása: 3000 korona évi fizetés, 600 korona évi lakbér.

Kiutazásoknál fuvart a társulat a mérnök részére természetben szolgáltatja. Vasuti illetmények havonként lesznek elszámolandók a hasonló fizetéssel bíró állami alkalmazottakat megillető mérvben és módon. A működési területen kívül tett szolgálat esetén 10 korona napidíj jár; Budapestre történő utazásnál 16 korona napidíj. A működési területen belüli kiutazásoknál sem napidíj, sem kilométer pénz fel nem számítható.

Magán munkálatokat, a társulati szolgálat érdekeinek csorbitás nélkül, a társulati Elnök esetéről-esetre engedélyezi.

Az állás véglegesítése nincs kizárva.

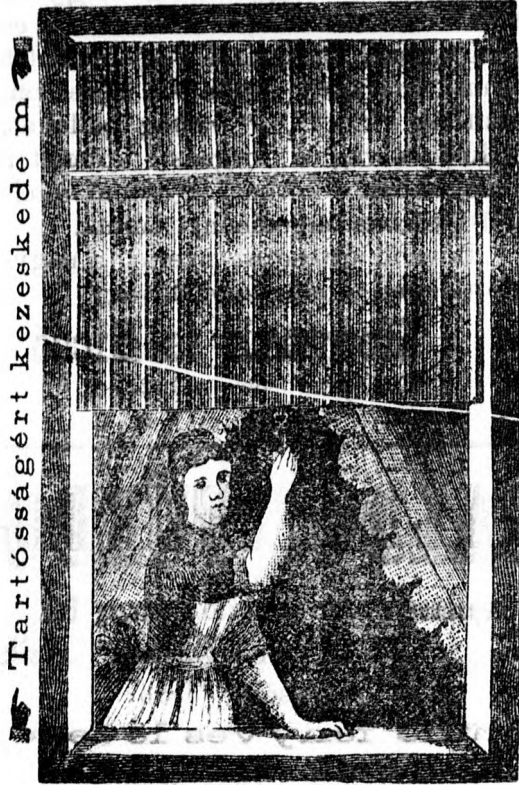
Ezen állásra az 1885. évi XXIII. t.-cz. 97. szakasza szerint — csakis mérnöki-oklevéllel- és vizszabályozási vagy ármentesítési építkezéseknél töltött két évi gyakorlatot igazoló bizonyítvánnyal bíró egyének pályázhatnak.

Felhívhatnak mindazon magyar honpolgárok, kik a felet előirt minősítéssel bírnak, a kellőleg felszerelt s okmányokkal igazolt pályázati kérvényüket Méltóságos gróf Szapáry György társulati elnök ur nevére Debreczenbe czimezve a Társulat Debreczenben székelő Igazgatóságához az 1900. évi Julius hó 10-ik napjáig nyujtsák be, a későbbben érkező pályázatok figyelembe vételni nem fognak.

Debreczen, 1600 Julius hó 18.

Szögyén János, s. k.
társulati igazgató.

CSONKA DÁNIEL
 önműködő ablak görfüggöny felszerelő
 Debreczen, Kossuth-utca 25.

Tartósságot kezeskedé m

Ezen szerkezetet egy 5 éves gyermek is kezelheti!

Célszerűsége, olcsósága, tartóssága és kényelmességénél fogva felülmulhatatlan. A rudak önműködése által az eddig előfordult kellemetlenségek, mint egyoldalú felhuzás, a zsinórok összegömbölyödése, vagy azok elszakítása teljesen ki van zárva. A redőny tetszés szerinti magasságban megáll, mindenkor feszesen és simán gördül fel, a mi a szövet tartósságára nézve igen előnyös. Az amerikai redőnyrud bármily ablaknál alkalmazható, a rud be- vagy kiakasztása felette egyszerű és egy percnyi idő alatt eszközölhető.

Teljes tisztelettel:
CSONKA DÁNIEL.

HIRDTÉSEK

☛ jutányos áron ☜
 felvételnek a kiadóhivatalban, főtér Biedermann-p.

Melyik a legjobb szépítő folyadék?

MOLLITERGIN

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és kéz bőrét, nem zsiroz teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Egy üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits J.

a Kigyóhoz címzett gyógyszerárában
 Debreczenben.

Vas- és érc-öntvények nyers előállítása
 és kimunkálása.

Gazdasági- és ipari gépek szakszerű
 jutányos javítása.

Saját gyártmányu tökéletes
KÜTSZIVATTYUK
 70 koronától feljebb, helyben
 díjtalan felállítással.
KERTI-FECSKENDŐK
 és olcsó kényelmes
ÜLŐPADOK.

Debreczeni vasöntőde és Géplakatosság
 Péterfa végén, a Hadnazi-utczában.
 A magyar műkértészek és kertgazdák Orsz. Egyesülete által arany éremmel kitüntetve.

Építési
 öntött vastárgyak:
Csatornaszemek,
 lefolyó csövek, akna-
 fedők és
 kerékvető vasak
 gyári áron házhoz szállítva.

KITÜNŐ SZERKEZETŰ
 borsajtók, szállózuzógépek és szemelőrosták.

Egyedüli raktár a telepen, viszonteladók, utazóügynökök nincsenek!
 Közbenjárók nem díjaztatnak. Mindenkinek egyformán szabott árak!

Kazán- és műkovács munkák,
 Kert- és sirtácsok készítése.

Pártoljuk a hazai ipart!

Kizárólag saját készítményü, legjobb minőségü és
 a legújabb divat szerint kiállított

női, férfi és gyermek keztyüimet

van szerencsém a nagyérdemü közönség becses pártfogásába ajánlani s kérni, hogy jóakaratu támogatásokkal a hazai ipar fejlesztésében engem egy lépéssel előbbre segíteni sziveskedjék.

A felelősség mellett kiszolgált saját készítményü

2 gombos női keztyüt	frt 1.20
3 " " " "	1.30
4 " " " "	1.40

leszállított árban fogom számítani.

Nagyrabecsült pártfogásukat kéri, kiváló tisztelettel

Szabott árak!

Nagy András,

keztyü- és kötszergyáros,
 Debreczen, (Kistemplom-bazár.)

Pártoljuk a hazai ipart!

Debreczen 1900. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Pártoljuk a hazai ipart!

Pártoljuk a hazai ipart!